

Peer session

De VS in de toekomst:
voorstel tot opleiding, erkenningscriteria en
overgangsmaatregelen

BVVS

16 JUNI 2020 – 17 JUNI 2020 – 2 JULI 2020

Agenda peer session

- ❖ Overzicht van APN opleiding internationaal
- ❖ Wat leren de internationale voorbeelden ons?
- ❖ Toelichting conceptnota 'opleiding, stage, erkenningscriteria en overgangsmaatregelen voor de VS'
- ❖ Discussie met peers

Praktische afspraken

- ❖ Opname van de peer session
 - Akkoord ?
- ❖ Korte voorstelling deelnemers
 - Functie en ziekenhuis/organisatie, specialisatie, aantal jaren in de functie
- ❖ Input discussie is van groot belang voor de werkgroep vergaderingen federaal over de VS
- ❖ Verdere berichtgeving via website, nieuwsbrief en mailing naar leden

APN opleiding vanuit een internationaal perspectief

Ellen Pynaert, studente master VV – UCVV UGent

De opleiding tot APN vanuit een internationaal perspectief

MASTERPROEF ELLEN PINAERT
ONDER BEGELEIDING VAN PROF. VAN HECKE EN E. DECOENE

Doel van deze studie

- ❖ Nagaan wat de onderlinge verschillen zijn
 - Met extra aandacht voor
 - Vereisten om de studie te mogen aanvangen
 - Aanwezigheid van practica of stages
 - Inhoudelijke verschillen/gelijkenissen
- ❖ Hoe staan de Vlaamse opleidingen verpleeg- en vroedkunde hier tegenover?
 - Wat valt op qua verschillen?
 - Wat kunnen wij oppikken vanuit het buitenland?

Doel van deze bespreking

♦ Een visie creëren vanuit de praktijk

- Wat is interessant om mee te nemen vanuit de internationale zoektocht?
- Wat missen we binnen de Vlaamse inrichting van de VS opleiding?
- Welke aspecten kunnen we behouden in de huidige opleiding?

Aanpak

♦ Literatuurstudie

- Wetenschappelijke literatuur eerder beperkt en vaak vrij algemeen
- Start met vergelijking van websites van verschillende universiteiten
 - Aandacht voor de nationale context/invulling van de APN-rol
- Start in Europa, later uitgebreid met VS en Australië
 - QS World University Ranking for Nursing 2020 als basis voor selectie universiteiten VS en Australië

♦ Onderscheid tussen opleidingen APN en specifieke opleidingen NP

- Enerzijds vergelijkende tabel rond technische aspecten
- Anderzijds vergelijkende tabel rond inhoud

Overzicht bestudeerde landen/regio's

Europa		Verenigde Staten
België	Zweden	Pennsylvania
Nederland	Zwitserland	New Haven
Frankrijk	Denemarken	North Carolina
Duitsland	Litouwen	California, San Francisco
Italië		Michigan
Engeland		Australië
Schotland		Sydney
Ierland		Brisbane
		Melbourne

Voornaamste bevindingen

♦ Werkervaring: al dan niet als vereiste

- Europa: voornamelijk geen werkervaring vereist
 - Enkel in Nederland, Zwitserland, Ierland en Frankrijk wel
- Australië: overal werkervaring vereist, met uitzondering van 1 opleiding APN
- In VS is het verdeeld, in 9 van de 16 opleidingen is werkervaring vereist

Voornaamste bevindingen (2)

♦ Aanwezigheid van practica en/of stage in de opleiding

- Bij de algemene opleidingen APN ongeveer gelijk verdeeld
 - 7 opleidingen bieden wel praktijk aan (waarvan 3 stage)
 - Nederland, Engeland, Ierland, Frankrijk, Duitsland, University of Sydney, University of Technology Sydney
 - 8 opleidingen bieden geen praktijk aan
- Bij de opleidingen specifiek voor NP zo goed als overal practica en stage geïmplementeerd
 - Enkel in de master NP in Monash University (AUS) en in de master PACNP* in Pennsylvania niet

* PACNP= Pediatric Acute Care Nurse Practitioner

Voornaamste bevindingen (3)

♦ In VS bevat iedere opleiding de vakken farmacologie en pathofysiologie

- >< Pathofysiologie in Europa slechts beperkt opgenomen

- (!) In VS enkel opleidingen tot NP

♦ Leiderschap is in het overgrote deel van de opleidingen aanwezig

- Slechts in 5 opleidingen niet

♦ In 30 van de 37 opleidingen zijn er vakken omtrent 'clinical assessment' aanwezig, in Gent niet (KU Leuven bvb. wel)

♦ In 19 opleidingen wordt een eindwerk verwacht

- Vooral in Europa en Australië, in mindere mate in VS
- Amerikaanse opleidingen eerder praktijkgericht opgesteld?

Voornaamste bevindingen (4)

- ❖ In VS enkel maar gespecialiseerde opleidingen: men dient te kiezen voor een specialisatie
 - >> In België wel majors (vpk, vrk, ggz) en Nederland (acute zorg, alg zorg en ggz), maar overgrote deel opleiding algemeen opgebouwd
 - In Litouwen moet er binnen de algemene opleiding ook een specialisatie gekozen worden

Discussie

1. Wat valt u op?
2. Wat is interessant om mee te nemen vanuit de internationale zoektocht?
 - ❖ Werkervaring is een vereiste (als instroom voorwaarde? Of als voorwaarde tijdens de studie)
 - ❖ Brede APN opleiding of opleiding per rol (NP/CNS)?
 - ❖ Brede APN opleiding of kunnen kiezen voor een specialisatie?
 - ❖ Stage, vakken, eindwerk

Conceptnota 'opleiding – stage – erkenningscriteria overgangsmaatregelen'

Auteurs

- Opleidingsinstituten
 - master VV KU Leuven
 - master VV Universiteit Antwerpen
 - master VV UCVV Ugent
- BVVS

Deze nota werd opgesteld op verzoek van
Prof. Paul Hargiers (KU Leuven) en Prof. Wilfried Debaecker (Universiteit Antwerpen),
in een samenwerking van
Elise Dicoene (BVVS), Prof. Fabienne Dobbelaer (KU Leuven),
Dr. Eva Goossens (Universiteit Antwerpen/KU Leuven), Dr. Lieve Goossens (BVVS),
Prof. Ouf Timmermans (Universiteit Antwerpen), Prof. Thien van Achterberg (KU Leuven),
Prof. Peter Van Bogaert (Universiteit Antwerpen), Prof. Ann Van Hecke (Universiteit Gent),
Prof. Bart Van Rompaey (Universiteit Antwerpen) en Prof. Sofie Verhaeghe (Universiteit Gent),
en met advies van
Prof. Toon Goffin (Universiteit Gent).

Afstemming met Franstalige collega's van universiteiten

Afstemming met de doelgroep → BVVS bestuur - BVVS peer session

Afstemming met de werkgroepen federal

Inhoud conceptnota

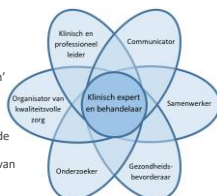

1. Situering en ontwikkeling van de verpleegkundig specialist in België
2. De opleiding tot, en het competentieprofiel van de Verpleegkundig Specialist (VS)
 - Klinisch handelen
 - Kennisontwikkeling
 - Leiderschap
 - Praktijkleren
3. Duur van de opleiding
 - Voorstel op korte termijn
 - Voorstel op middellang termijn
4. Stage in de opleiding tot verpleegkundig specialist
5. Noodzakelijke opleiding en ervaring voor erkenning als Verpleegkundig Specialist
6. Overgangsmaatregelen

1. Situering van de VS

- ❖ De VS heeft **generieke** en **specialistische** competenties, geordend aan de hand van **7 competentiegebieden**, ook 'rollen' genoemd (CanMEDS model)

COMPETENTIEGEBIEDEN

- ① **Klinisch expert en behandelaar**: de verpleegkundig specialist als klinische zorgverlener op een specifiek gebied
- ② **Communicator**: de verpleegkundig specialist als communicator met anderen, het zorgteam en andere professionals
- ③ **Gezondheidsbevorderaar**: de verpleegkundig specialist als coach en mentor op de werkvloer, het ziekenhuis en de maatschappelijke setting
- ④ **Samenwerker**: de verpleegkundig specialist als bevoegd lid van een multidisciplinair team
- ⑤ **Onderzoeker**: de verpleegkundig specialist als onderzoeker en innovator van nieuwe kennis en praktijk
- ⑥ **Organisator van kwaliteitsvolle zorg**: de verpleegkundig specialist als klinische innovator, verbeterder en regisseur van kwaliteitsvolle zorg
- ⑦ **Klinisch en professioneel leider**: de verpleegkundig specialist als klinisch en professioneel leider en stimulator in de professionele cultuur van het verpleegkundig team

- ❖ Competentiegebieden vormen de basis voor het ontwikkelen van opleidings- en erkenningscriteria van de functie VS

Complementariteit!

Het is cruciaal dat tijdens de verdere ontwikkeling van deze rol, in de Belgische gezondheidscontext er niet de fout wordt gemaakt om de VS te beschouwen als een substituum van de arts, maar te ijveren voor een context waarin de VS een **complementaire functie** opneemt, gekenmerkt door **kwaliteit van zorg door middel van innovatie, klinische expertise, wetenschappelijke onderbouwing van de praktijk, opleiding en leiderschap**.

2. Leerinhouden ifv CanMED rollen

❖ Expertrol in het klinisch zorgmanagement

- ❖ preventie en gezondheidsbevordering
- ❖ diagnostiek en behandeling,
- ❖ kennis van verpleegkundige zorgmodellen/theorieën
- ❖ shared decision-making in het opstellen van een zorgplan,
- ❖ complex zorgmanagement, coördinatie van zorg, casemanagement
- ❖ klinisch assessment
- ❖ grondige kennis en inzicht in pathofysiologie
- ❖ klinisch redeneren en differentiaaldiagnose
- ❖ farmacologie
- ❖ communicatie, coaching, advisering en ondersteuning bij gedeelde besluitvorming
- ❖ ethisch besluitvormingsproces

2. Leerinhouden

❖ Kennisontwikkeling

- ❖ het zelfstandig genereren en implementeren van bestaande en nieuwe evidentie
- ❖ zorg innoveren
- ❖ kennis en competenties in kwaliteits- en veranderingsmanagement
- ❖ uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek

❖ Leiderschap

- ❖ neemt een prominente rol op als leider, expert en consultant in het zorgproces en de zorgcontext van de patiënt en het zorgteam
- ❖ in veranderingsprojecten
- ❖ in deskundigheidsbevordering
- ❖ het monitoren en optimaliseren van de evidence-based praktijkvoering van zichzelf en van andere gezondheidszorgbeoefenaars
- ❖ sterke communicatieve en didactische vaardigheden

❖ Praktijkleren

- ❖ attitude tot levenslang leren
- ❖ ondersteunt en begeleidt professionele opleidingsinitiatieven
- ❖ faciliteert een effectieve leeromgeving voor zichzelf en collega's uit het zorgteam
- ❖ inzichten in pedagogische principes van leren en educeren

3. Opleiding op korte termijn

❖ academische opleiding

- ❖ Master in de Verpleegkunde en Vroedkunde (±60 ECTS)
- ❖ Schakeljaar (±60 ECTS)

❖ met een afstudeerrichting 'Verpleegkundig Specialist'

- ❖ AJ 2020-2021: start in UA en KU Leuven
- ❖ AJ 2021 – 2022: start in UGent
- ❖ Wallonië/Brussel: programma binnen hogeschool en universiteit (professionele master !??)

3. Opleiding op korte termijn

- ❖ De opleiding "Master in de Verpleegkunde en Vroedkunde - afstudeerrichting Verpleegkundig Specialist" kan **niet** leiden tot een **directe erkenning** als VS

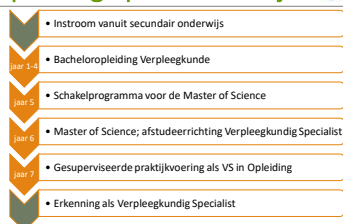
- ❖ Een afdoend aantal gesuperviseerde stage-uren op academisch masterniveau kan **niet** binnen het **schakel- en masterjaar** gerealiseerd worden

- ❖ Voor erkenning dienen studenten na het behalen van hun masterdiploma **nog één jaar gesuperviseerde praktijkervaring** in een statuut als "VS in opleiding of Trainee" aan te gaan

- ❖ Een traject van **zeven fulltime jaren** kan uiteindelijk tot een erkenning als VS leiden

- ❖ **Ervaring in het specialisatiegebied is niet noodzakelijk** voor de start van de opleiding

3. Opleiding op korte termijn

4. VOORSTEL

Opleiding op middellange termijn

- ❖ Traject met een **directe universitaire instroom** kan twee jaar korter zijn (3 + 2)

- ❖ Rechtstreekse toegang van de opleiding verpleegkunde aan de universiteit

- (1) de rekrutering van een voldoende groot aantal studenten met goede intellectuele capaciteiten en een sterke middelbare-schoolorpleiding die in de huidige situatie niet voor een opleiding binnen de verpleegkunde kiezen bij gebrek aan mogelijkheden om direct een academische universitaire opleiding te volgen

- (2) een voldoende aantal afgestudeerden te realiseren met academische competenties die de functie zoals VS vereist

- (3) de attractiviteit van de verpleegkundige professie te verhogen

- ❖ De kwalificatie tot verpleegkundige is niet de finaliteit na een academische bachelor

5. Stage in de opleiding

- ❖ **Doel** van de stage = onder supervisie praktische ervaring opdoen binnen elk van de 7 CanMEDS-rollen en de theoretische kennis vanuit de opleiding hierbij integreren
- ❖ een opstap naar het autonoom functioneren als klinisch expert en behandelaar
- ❖ geavanceerd klinisch redeneren, relevante diagnostiek en het ontwerpen van zorg- en behandelplannen zijn een integraal onderdeel van de stage
- ❖ leerdoelen behalen in de rollen als klinisch en professioneel leider, communicator, samenwerker, gezondheidsbevorderaar, onderzoeker en organisator van kwaliteitsvolle zorg

5. Stage tijdens de opleiding

- ❖ Integratie van stage in de éénjarige masteropleiding
- ❖ voorgestelde minimale **duur** van de stage bedraagt **320 uren**
- ❖ 320 uren zijn een equivalent van circa 20% van de masteropleiding
- ❖ **De stageplaats**
- ❖ de mogelijkheid om zich te bekwamen in de richting van de **toekomstige specialisatie** en biedt naast de mogelijkheid tot observeren en oefenen, de mogelijkheid om, onder supervisie, autonoom te handelen

Stagemeesters/Stagecoördinator

- ❖ De **erkende stagemeesters** binnen het toekomstige specialisatiegebied
 - ❖ VS'en als beoogde erkende stagemeesters
 - ❖ Voorwaarden:
 - ❖ een minimale aantoonbare wetenschappelijke activiteit (minstens één peer-reviewed wetenschappelijke publicatie in de laatste vijf jaren)
 - ❖ het werken binnen een erkende stagedienst (een stagedienst met een multiprofessionele omkadering)
 - ❖ Een VS kan worden erkend als stagemeester op voorwaarde dat een activiteit kan worden aangetoond gedurende 5 jaar als VS
- ❖ **Stagecoördinator** vanuit de opleiding

6. Erkenning van de VS

1. Een diploma als **Bachelor Verpleegkunde** die toegang gaf tot de doorlopen masteropleiding; **én**
2. Een diploma van een **academische Master in verpleegkundige wetenschappen** in een opleiding die voorbereidt op de functie van VS; **én**
3. **Tenminste 1600 uren gesuperviseerde praktijkervaring** in een betaald statuut als "VS in Opleiding"
 - ❖ na het behalen van het diploma voor de academische Master in verpleegkundige wetenschappen in een opleiding die voorbereidt op een rol als VS.

Met het persoonlijk **portfolio** aantonen dat de praktijkervaring leidde tot verworven bekwaamheid en zelfstandigheid op het terrein van **alle CanMEDS-rollen**

7. Overgangsmaatregelen

- ❖ Een **overgangsperiode van vijf jaar** na de inwerkingtreding van de nieuwe bepalingen
- ❖ Gedurende deze periode kunnen personen die al rollen opnemen eigen aan die van de functie van VS, de behaalde Bachelor- en Masterdiploma's en het eigen portfolio aan de **erkenningcommissie** voorleggen
- ❖ Bij een **directe erkenning** wordt de persoon ingeschreven in het **Nationale Register voor Verpleegkundig Specialist**
- ❖ Aan de hand van het **portfolio** moet een VS op elk moment de bekwaamheid kunnen aantonen aan de hand van relevante ervaring en continue scholing, waarvoor precieze criteria nog moeten worden vastgesteld. Het bijhouden van het portfolio is de verantwoordelijkheid van de VS.

Bedankt voor jullie input!

